

ENERGIE
TRANSITIE

MOBILITEIT

CIRCULAIRE
ECONOMIE

RUIMTE
GEBRUIK

VOORBEELDIGE
GEMEENTE

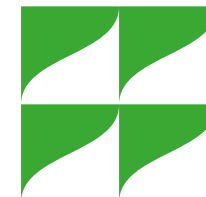

OPGAVEPLAN DUURZAAMHEID

“op weg naar een energieneutraal eiland in 2050”

2015-2018

DORDRECHT

Dordt
duurzaam

INHOUD & COLOFON

1	ACHTERGROND EN DOEL	02
2	ALGEMENE UITGANGSPUNTEN	03
3	STRATEGISCHE THEMA'S	04
4·1	ENERGIETRANSITIE	05
4·2	MOBILITEIT	06
4·3	CIRCULAIRE ECONOMIE	07
4·4	RUIMTEGEBRUIK	08
4·5	VOORBEELDIGE GEMEENTE	09
5	OPGAVE ORGANISATIE, OVERLEGSTRUCTUUR EN RAPPORTAGE / VERANTWOORDING	10
6	FINANCIËN	11
	BIJLAGE	
A	UITWERKING KWANTITATIEVE DOELSTELLINGEN ENERGIETRANSITIE	

Dordrecht, 17 februari 2015 - duurzaamheid@dordrecht.nl

1. ACHTERGROND EN DOEL

In het politiek akkoord 2014-2018 is Duurzaamheid door het college wederom benoemd tot een van de vier prioriteiten.

Duurzaamheid wordt in dit akkoord omschreven als een thema dat vanzelfsprekend terugkomt op alle beleidsterreinen.

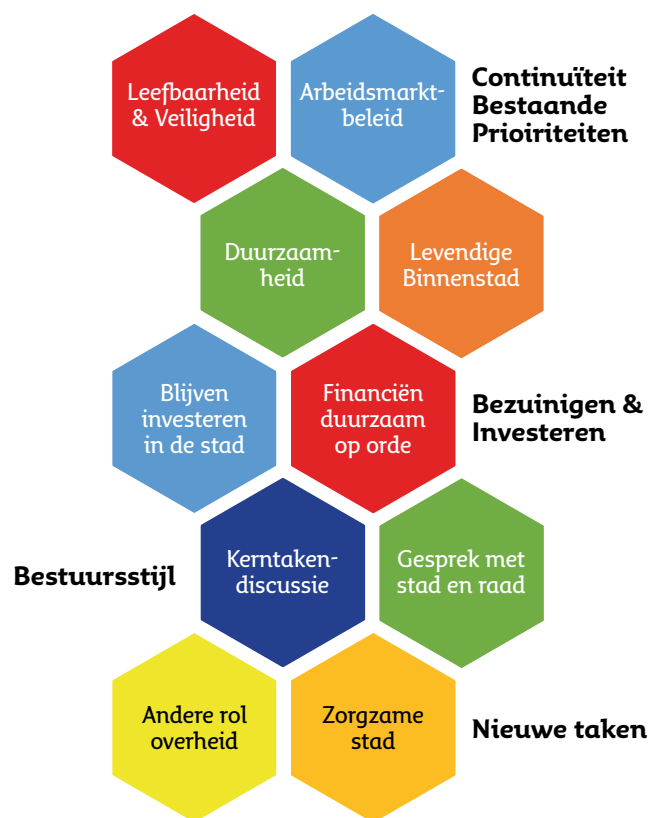
Specifiek worden in het akkoord de volgende onderwerpen benoemd:

- ➔ de plaatsing van 4 windmolens met daarbij de nadrukkelijke mogelijkheid voor particulier initiatief;
- ➔ onderzoek naar de mogelijkheid voor duurzaamheidsleningen;
- ➔ en een innovatieve benadering van de mogelijkheid voor andere duurzame energiebronnen.

Belangrijke (maar zeker niet de enige) partners hierbij zijn de Energie Coöperatie Dordrecht (ECD) en de Duurzaamheidsfabriek. Het politiek akkoord geeft een kader op hoofdlijnen.

In het Opgaveplan Duurzaamheid zijn deze kaders uitgewerkt tot 5 thema's. Bij elk thema zijn concrete doelstellingen en activiteiten geformuleerd. Ook geven we zoveel mogelijk aan hoe we de resultaten monitoren, zodat de voortgang - op inhoud én financieel - op een heldere manier verantwoord kan worden.

Een jaar- en meerjarenplanning zijn eveneens toegevoegd.

LEESWIJZER

Leeswijzer: bij elke doelstelling horen één of meerdere acties. Wanneer de acties worden gestart is zoveel mogelijk aangegeven. De meest nauwkeurige planning is in 2015 te vinden. De planning voor de jaren daarna wordt in de loop van 2015 steeds verder verfijnd en aangepast.

Wij organiseren bewust ruimte in de planning om - binnen de kaders van de benoemde thema's - mee te kunnen bewegen op interessante zaken die uit het Duurzaamheidsnetwerk op ons af komen.

DOCUMENT	STATUS
Politiek Akkoord 2014-2018	Vastgesteld (2014)
Begroting / Programmakaarten	Vastgesteld (jaarlijks)
Structuurvisie Dordrecht 2040	Vastgesteld (2013)
Structuurvisie Windenergie	In ontwikkeling
Mobiliteitsplan	In ontwikkeling
Routekaart Dordrecht	Definitief (2013)
Milieubeleidsplan Dordrecht	Vastgesteld (2012)
Energiebeleidsplan Dordrecht	Vastgesteld (2009)
Masterplan Duurzame Energie Dordrecht	Vastgesteld (2009)
Energieprogramma Drechtsteden	Vastgesteld (2010)
Duurzaamheidsstrategie Drechtsteden	Vastgesteld (2014)
rMJP Drechtsteden	Vastgesteld (2015)

2. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

OPGAVE DUURZAAMHEID

- 1 Kiest een regisserende, stimulerende, faciliterende / adviserende en/of limiterende rol, maar geen uitvoerende rol, tenzij wettelijk vereist of wanneer er anderszins een sterk alibi voor bestaat.
- 2 Legt wel een flink deel van de plannen vast (dit document), maar zal ook moeten meebewegen op ontwikkelingen en kansen die nu nog niet bekend zijn, maar die zich wel zullen voordoen; een soort gezond en instinctief opportunisme. Daar moet binnen de opgave ruimte, tijd en geld voor zijn.
- 3 Ontplooit alleen activiteiten (ook de ongeplande) die vallen binnen de geselecteerde thema's. Het onderwerp Duurzaamheid is breed en het woord 'duurzaam' kan overal voor gezet worden. Voor een succesvolle opgave is focus noodzakelijk. Dus liever 6 dingen goed doen, dan 12 dingen half.
- 4 Heeft collega's die, als ze aan duurzaamheid werken, focussen op de thema's binnen de opgave.
- 5 Werkt primair voor en vanuit gemeente Dordrecht en zo nodig regionaal, indien dit aantoonbaar bijdraagt aan doelen op de thema's (kansen op regionaal niveau).
- 6 Wil dat de gemeentelijke organisatie Dordrecht een lichtend voorbeeld is / wordt op de gekozen duurzaamheidsthema's in deze opgave. Het kan niet zo zijn, dat we allerlei duurzaamheidsambities richting samenleving uitdragen, terwijl we zelf aantoonbaar duurzaamheidsprincipes met voeten treden! Uiteraard gaat het hier ook om haalbaarheid, maar voorbeeldgedrag blijft een belangrijk punt voor de opgave. Practice what you preach.
- 7 Gaat voor de uitvoering altijd op zoek naar de juiste mensen op de juiste plekken. Dit betekent dat de opgave flexibel bemenst wordt als een soort netwerkorganisatie.
- 8 Heeft een externe oriëntatie gericht op samenwerking buiten, in plaats van vergaderen binnen! Dit hangt direct samen met de rol gekozen onder punt 1.
- 9 Heeft zeer beperkte out of pocket mogelijkheden. Het gaat om uren van mensen en de opgave gaat daarom actief op zoek naar additionele middelen voor het realiseren van doelen op de thema's (bijvoorbeeld: provincie of rijk).
- 10 Verbindt de navolgende duurzaamheidsthema's, doelen en initiatieven aan geldstromen ((Europese) subsidies en ambities van (boven)regionale partners waaronder de Zuidvleugel en Biobased Delta): multiplier van minstens 2.
- 11 Stimuleert participatie (via rode loper-loket Stadsontwikkeling) zich uitend in een continue stroom ideeën en initiatieven waarvan de kansrijke gefaciliteerd worden.
- 12 Neemt actief deel aan relevante lokale, regionale, provinciale en landelijke initiatieven en in netwerken, zoals: Energie-akkoord, Klimaatcoalitie en G32.

3. STRATEGISCHE THEMA'S

ENERGIE TRANSITIE

- 1 Het verbruik van energie moet **minder**,
- 2 de opwekking van energie moet **schoner**,
- 3 en het managen van opwekking en gebruik **slimmer** (Smart Grid).

Het gaat om de balans tussen opwekken en gebruiken. Niet alleen distributie, maar ook opslag en/of omzetting; kortom: intelligent energie(net)management.

MOBILITEIT

Minder en schonere vervoerskilometers op, maar ook van en naar het eiland van Dordrecht!

Het gaat om regisseren, *stimuleren*, *faciliteren* of **limiteren** van:

- 1 vervoersmiddelen,
- 2 brandstoffen,
- 3 gedrag,
- 4 routes.

CIRCULAIRE ECONOMIE

Afval is grondstof doordat de cyclus zich sluit:

- 1 bedenken / ontwerpen,
- 2 produceren,
- 3 distribueren,
- 4 aanschaffen,
- 5 gebruiken,
- 6 hergebruiken,
- 7 disassembleren (grondstof).

Naast het sluiten van de cyclus gaat dit thema ook over gebruik van andere soorten grondstof, zoals biograndstoffen.

RUIMTE GEBRUIK

Duurzaam ruimtegebruik benut sociaal, ecologisch en economisch kapitaal efficiënt en in harmonie.

Concreet is de ruimte dan:

- ➔ veelzijdig, prettig en schoon,
- ➔ bereikbaar met OV en fiets,
- ➔ multifunctioneel ook in de tijd,
- ➔ dienend aan meerdere verschillende belangen,
- ➔ mix van verzachting en verharding,
- ➔ efficiënt in benutting m²,
- ➔ vrij van overlast,
- ➔ niet 'verrommeld'.

VOORBEELDIGE GEMEENTE

De gemeente Dordrecht gaat zelf voorop lopen op de thema's!

Thema's hiernaast zijn ook voor gemeente leidend:

- ➔ energietransitie,
- ➔ mobiliteit,
- ➔ circulaire economie,
- ➔ ruimtegebruik.

4.1 AANPAK ENERGIETRANSITIE

ENERGIETRANSITIE

Doelstellingen in 2018 is / zijn:

- ➔ 1. Energiebesparing en zonnepanelen bij woningen door middel van warmtenet, PALT-afspraken en energieloket.
- ➔ 2. Energiebesparing en zonnepanelen bij bedrijven en maatschappelijke instellingen door middel van warmtenet, energiescans en de Wet Milieubeheer.
- ➔ 3. Structuurvisie Wind gerealiseerd (3e kwartaal 2015) leidend tot vergunningaanvraag voor het realiseren van 7,5 tot 12 MW (2016), daarbij burgerparticipatie gerealiseerd op ten minste één windproject.

Zie ook bijlage A: uitwerking kwantitatieve doelstellingen

DOEL	ACTIVITEITEN	ACTIEHOUDER	2015				2016				2017			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1-2	Ontwikkelaars / bouwers informeren over de aansluitverplichting op het warmtenet: Leerpark, Stadswerven alle deellocaties, Sportboulevard en Gezondheidspark.	OZHZ, SO, PM	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Aansluiting van gemeentelijke gebouwen op het warmtenet, waaronder Kunstmin, Energiehuis, SCD kantoor, regiokantoor, stadskantoor, Hellingen 1 en 2, Sportboulevard en scholen in warmteleveringsgebied. NB. Link van deze actie naar 'voorbeeldige gemeente'.	VGB / MO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1-2	Opdrachtgeverschap richting ECD goed invullen (van zonneweide en veilingen tot windmolen en burgerparticipatie) a. Opzetten van systeem voor garanties verstrekken op leningen. b. Minimaal één proef met 'besparen zonder investeren'. NB. Dit gaat naar verwachting om enkele tientallen woningen.	Wethouder / Opgavemanager	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Structuurvisie Wind a. Uitnodigen potentiële deelnemers. b. Stimuleren en mogelijk maken burgerparticipatie. c. Begeleiden vergunningaanvraag voor een of meer windturbines. d. Aanpassen bestemmingsplannen.	a. Opgaveteam b. Opgaveteam c. RO d. RO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
2	Energiebesparing bij bedrijven in het kader van de Wet Milieubeheer.	OZHZ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Stimuleren van warmte-koude opslag (WKO).	Opgaveteam	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1	3 woningen die deelnemen in de Green Deal Stroomversnelling (+ warmteaansluiting) koopwoningen.	Opgaveteam / SO	✓	✓										
1	Aanhaken bij duurzaamheidsafspraken PALT.	Drechtsteden / SO Wonen	✓	✓			✓				✓			
1	Afspraken maken met corporaties over zonne-energie op sociale woningen.	SO Wonen	✓	✓	✓	✓	✓				✓			
1	a. Regionaal energieloket geopend (1 juli 2015). b. Communicatie-actie t.b.v. verduurzamen particuliere woningen.	Regio ZHZ Drechtsteden / communicatie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Smart Grid project: deelname vanuit opgaveteam i.s.m. Duurzaamheidsfabriek en project Spuiboulevard. NB. Andere projecten in onderzoek: DK IV en Zonneweide Craijesteijn West.	Duurzaamheidsfabriek Project WDO	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓

4.2 AANPAK MOBILITEIT

MOBILITEIT

Doelstellingen in 2018 is / zijn:

- ➔ 1. Het aandeel **schone** vervoersmiddelen in de modal split toegenomen:
 - a. particulier: lopen / fietsen / OV / auto,
 - b. goederen: water / spoor / weg.
- ➔ 2. Het aandeel **schone** voertuigen (elektrisch / hybride) ten opzichte van fossiele brandstoffen toegenomen.
- ➔ 3. De mogelijkheid om gebruik te maken van schone voertuigen verbeterd (laadpunten, alternatieve brandstofpunten).
- ➔ 4. Dordrecht nog steeds koploper (in faciliterende aanpak) op het gebied van publieke laadinfra.

DOEL	ACTIVITEITEN	ACTIEHOUDER	2015				2016				2017			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1-4	Aansluiten bij Beter Benutten 2 (BB2) a. Plan van aanpak opstellen ten bate van een convenant (inclusief uitvoeringsafspraken) met bedrijven over vervoer van goederen over water / spoor in plaats van over de weg. b. (Mede)organiseren van symposia over duurzame mobiliteit / mobiliteitsmanagement (bijv. i.h.k.v. de Europese mobiliteitsweek). c. Het oprichten van een Community of Practice Mobiliteit binnen het bedrijvennetwerk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) Drechtsteden, gericht op duurzame mobiliteit.	V&V Opgaveteam & "BB2"/V&V Duurzaamheidscentrum Weizigt	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1-b	Verkeersprojecten a. De DAV-concessie verder verduurzamen: stadsbussen (plug in) hybride of gelijkwaardig (aanbesteding 2018).	V&V									✓	✓	✓	✓
2	b. De pont naar Werkendam wordt vervangen door een duurzame veerpont = Icoonproject (programma Verkeer en Vervoer).	V&V	✓	✓	✓	✓	✓							
1-a	c. Samenwerken inzake uitvoeringsprogramma fiets (t.b.v. fietsstimulering).	Opgaveteam / V&V	✓	✓	✓	✓	✓	✓						
1-4	d. Input geven om duurzame mobiliteit te verankeren in het nieuwe Mobiliteitsplan. e. In samenwerking met V&V een Mobiliteitsmonitor opzetten waarin Duurzame Mobiliteit een prominente plaats krijgt.	Opgaveteam Opgaveteam / V&V / OCD		✓	✓						✓	✓		
3-4	Publieke laadinfra a. Faciliteren (van eventueel marktinitiatief) van laadpunten. b. Faciliteren (van eventueel marktinitiatief) van alternatieve brandstofpunten. c. Vertegenwoordigen G32 in NKL Adviesraad. d. Doorontwikkelen van onze laadinfrastructuur naar Smart Grid, informatie in showrooms autodealer, workflow.	VNV DEAL! SO SO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

4.3 AANPAK CIRCULAIRE ECONOMIE

Doelstellingen in 2018 is / zijn:

- ➔ 1. Bevorderen dat 10 bestaande, vooraanstaande Dordtse bedrijven meer 'circulair' profiel krijgen (vanuit het peloton naar koplopers).
- ➔ 2. Bedrijven aantrekken met duurzaam profiel: koplopers in hun branche en bedrijven die hun geld verdienen met duurzaamheid.
- ➔ 3. Het bedrijfennetwerk MVO Drechtsteden groeit **substantieel** in de komende jaren.
- ➔ 4. In vier jaar een afvalscheiding (huishoudelijk) van circa 60% realiseren (nu 54%) en verminderen zwerfafval via Dordtse Doorpakkers.

DOEL	ACTIVITEITEN	ACTIEHOUDER	2015				2016				2017										
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4							
1	Duurzaamheidsimpuls d.m.v. energiescans bij bedrijven in Westelijke Dordtse Oever (zie projectkaart WDO), projectcoördinator Duurzaamheid opnemen in WDO	Projectmanager WDO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							
1	Onderzoek naar relevante lokale stromen van afval / grondstoffen en rest-warmte en ambities van bedrijven in het kader van mogelijkheden biobased economy (zie programma Economie, Sport en Cultuur).	SO economie				✓		✓	✓	✓											
1-2	Plan ontwikkelen en uitvoeren hoe de Duurzaamheidsfabriek als etalage (fysiek, virtueel, media) in te zetten is voor circulair werkende bedrijven.	Duurzaamheidsfabriek / communicatie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							
2	Circulaire bedrijvigheid a. Faciliteren, ondersteunen en stimuleren van bedrijfennetwerken en op zoek gaan naar (nieuwe) koplopers op circulair economie. Idee: oprichten 'Community of Practise' voor circulair werkende bedrijven (met aansprekende 'launching customer' vanuit onderzoek naar mogelijkheden / gesprekken over circulaire toepassingen in WDO). b. Bedrijven uitdagen en faciliteren om biobased experimenten op te zetten, vooraf bedrijven en mogelijkheden in kaart brengen.	Opgaveteam / ext. partners Opgaveteam				✓	✓				✓	✓	✓								
2	Afspraken maken met DEAL! over aantrekken van bedrijven met duurzaam / circulair profiel.	Opgavemanager / Duurzaamheidscentrum Weizigt				✓	✓				✓	✓				✓	✓				
3	Brainstorm organiseren en plan van aanpak opstellen hoe het Drechtstedelijke MVO-netwerk substantieel kan groeien.	Opgaveteam / Duurzaamheidscentrum Weizigt				✓	✓	✓													
4	Doorontwikkelen Campagne Schone stad voor zwerfafval. Doorgroeien naar 350 Dordtse Doorpakkers (dit zijn inwoners die vrijwillig zwerfafval rapen).	Duurzaamheidscentrum Weizigt				✓	✓	✓													
4	Afvalscheiding: a. voorstel over vorm van inzameling en scheiding van afval in Dordrecht (2015) en uitrol in 2016/2017. b. voorstel voor verbeteren inzamelvoorzieningen hoogbouw (o.b.v. resultaten 'pilot afvalscheiding hoogbouw') en laagbouw in Dordrecht (2015) en uitrol in 2016 / 2017.	Stadsbeheer / HVC / Duurzaamheidscentrum Weizigt				✓	✓				✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓

4.4 AANPAK RUIMTEGEBRUIK

RUIMTEGEBRUIK

Doelstellingen in 2018 is / zijn:

- ➔ 1. Duurzaamheid agenderen ten aanzien van Project **Westelijke Dordtse Oevers** WDO (projectplan WDO / kwaliteitsimpuls) o.a.
 - a. inrichting,
 - b. beheer,
 - c. gebruik.
- ➔ 2. Duurzaamheid agenderen ten aanzien van Project **Nieuwe Dordtse Biesbosch** (Plan nieuwe Dordtse Biesbosch, gebiedsprofiel Hollandse Biesbosch, Toekomstvisie Biesbosch 2021)
 - a. inrichting,
 - b. beheer,
 - c. gebruik.
- ➔ 3. Uitvoeren van de duurzaamheidscomponenten van het waterveiligheidsprogramma.
- ➔ 4. Bevorderen initiatieven voor en samenwerking bij ruimtegebruik bedoeld voor lokale voedselproductie en 'tijdelijke natuur', zowel ideëel als commercieel.

NB! Structuurvisie Dordrecht deelt wijken op in leefmilieus voor wonen en werken. De opgave Duurzaamheid legt additionele accenten die nog wat verder gaan dan de structuurvisie.

DOEL	ACTIVITEITEN	ACTIEHOUDER	2015				2016				2017			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	Zie voor acties inzake WDO het thema 'Circulaire economie' en 'energietransitie'.													
1	Inzetten van mobiliteitsmanagement / 'BeterBenutten2' ten bate van bereikbaarheid en bewustwording over vervoerskeuze en planning.	Opgaveteam / V&V	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
2	Uitvoeren project 'Groen doet goed'.	Duurzaamheidscentrum Weizigt	✓	✓	✓	✓								
3	Aanhaken bij het waterprogramma.	Opgaveteam / SO water	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	In samenwerking met RWS (of een andere partij zoals provincie) een innovatieve pilot in Dordrecht uitvoeren waarbij mobiliteit en duurzaamheid samenkomen (bijv. geluidschermen A16, energie uit asfalt).	Opgaveteam / SO V&V					✓	✓	✓	✓				
4	De gemeente stimuleert en ondersteunt duurzame initiatieven. We organiseren een duidelijk en integraal proces (Rode Loper) om initiatieven te toetsen. Kansrijke en waardevolle projecten krijgen ondersteuning via vaste accounthouders en wellicht een werkbudget om het verder te brengen. Het gaat om: <ul style="list-style-type: none"> a. voedselproductie, b. energieopwekking, c. tijdelijke natuur. 	Opgaveteam / SO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

4.5 AANPAK VOORBEELDIGE GEMEENTE

VOORBEELDIGE GEMEENTE

Doelstellingen in 2018 is / zijn:

ENERGIE

1. Wij gaan op gemeentelijke gebouwen met een jaarlijks verbruik kleiner dan 10.000 Kwh **zonnepanelen** plaatsen. ECD voert dit uit. Voor 2015 levert dit 60.000 à 100.000 Kwh aan extra vermogen op.
2. Alle relevante panden zijn voorzien van een PV-installatie.

MOBILITEIT

3. De gemeente voorzien van een duurzaam wagenpark. Naar verwachting worden in 2015 circa zeven duurzame voertuigen ingekocht.
4. Stimuleren **schoon** zakelijk en woon-werk verkeer.

CIRCULAIRE ECONOMIE

5. Verder verbeteren van de afvalscheiding van de gemeentelijke organisatie.
6. Duurzaamheidsdoelstellingen bij aanbestedingen.

RUIMTEGEBRUIK

7. Verder verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

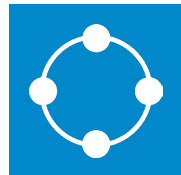
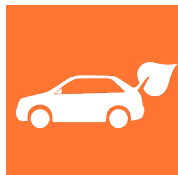
VERDER: VOORBEELDIGE GEMEENTE

8. 100 'ambassadeurs' - die people, planet, profit meenemen in hun werk - geworven onder onze collega's.
9. Het aantal volgers en abonnees van Dordt Duurzaam groeit met 40%.
10. Voorzien in Duurzaamheidseducatie en communicatie.

DOEL	ACTIVITEITEN	ACTIEHOUDER	2015				2016				2017					
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
1	Oprichting van ECD voor uitvoering project zonnepanelen op gemeentelijke daken.	Wethouder			✓											
2	Inventarisatie maken van gemeentelijke panden om inzicht te krijgen waar zonnepanelen mogelijk en relevant kunnen zijn.	Opgaveteam / VGB	✓	✓												
3	Het verder verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark. Monitoren en aansporen van de verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark.	Opgaveteam / sectoren en bedrijven	✓	✓	✓			✓							✓	
4	Onderzoeken hoe schoon zakelijk en woon-werk verkeer verder gestimuleerd kan worden.	Opgaveteam / P&O						✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓
5	Onderzoeken hoe de afvalscheiding binnen de gemeentelijke organisatie verder kan worden verbeterd.	Opgaveteam / facilitaire zaken / communicatie						✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓
6	Monitoring / advisering op duurzaamheidsaspecten bij Inkoop en Aanbestedingsactiviteiten.	Inkoop	✓					✓						✓		
7	Opstellen startnotitie voor verduurzaming 1 gemeentelijk pand, als Icoonproject. Indienen bij kadernota 2017.	VGB						✓	✓							
7	Plan van aanpak energiebesparing tot uitvoering brengen voor gemeentelijke gebouwen, inclusief scholen.	VGB / MO			✓	✓		✓	✓							
8	Organiseren evenementen / activiteiten om 100 collega's te werven als duurzaamheidsambassadeur.	Opgaveteam / communicatie	✓					✓						✓		
8	Interne campagne opzetten om duurzaam denken en doen in de organisatie te versterken.	Opgaveteam / communicatie	✓					✓						✓		
9	Minimaal 1x per jaar een Duurzaamheidsspecial uitbrengen (rond de Dag van de Duurzaamheid of tijdens de Mobiliteitsweek bijvoorbeeld).	Opgaveteam / communicatie			✓				✓					✓		
9	Voortzetten van Dordt Duurzaam website en nieuwsbrief.	Opgaveteam / communicatie	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓
10	Inzetten Duurzaamheidscentrum Weizigt als educatief centrum voor bekendheid duurzaamheid richting Dordtenaren.	Duurzaamheidscentrum Weizigt	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓

5. OPGAVE ORGANISATIE, OVERLEGSTRUCTUUR EN RAPPORTAGE / VERANTWOORDING

- ➔ Opgavegericht werken is vergelijkbaar met een netwerkmodel. De nadruk ligt op samenwerken. Alle partijen in het netwerk (of de opgave) hebben aandeel in het realiseren van de doelstellingen. Vanuit de gemeente hebben we een rol in het aanjagen en monitoren. Daar waar bij de actiehouders een naam of organisatie staat, betekent dit dus niet dat deze partijen in hun eentje verantwoordelijk zijn of de klus moeten zien te klaren. De netwerksamenwerking betekent dat juist alle relevante partijen betrokken worden. Actiehouders zijn de trekkers en verantwoordelijk voor het betrekken van de relevante partijen voor de uitvoering.
- ➔ De website www.dordtduurzaam.nl is een belangrijk communicatiekanaal voor alle partijen die meewerken aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelstelling.
- ➔ Monitoring van de resultaten gebeurt o.a. door het OCD.
- ➔ De verantwoording van de activiteiten uit het Opgaveplan Duurzaamheid is opgenomen in het jaarplan. Evaluatiemomenten en voortgangsrapportages worden opgenomen in de reguliere P&C cyclus.

6. FINANCIËN

Bij de begrotingsbehandeling in november 2014 is een intensiveringsbudget voor de Opgave Duurzaamheid voor de komende vier jaar (2015-2018) vastgesteld. In onderstaande tabel is opgenomen waaraan de middelen besteed worden.

THEMA / JAAR	2015	2016	2017	2018
Energietransitie 	€ 515.800,00	€ 470.800,00	€ 402.800,00	€ 402.800,00
Mobiliteit 	€ 27.200,00	€ 27.200,00	€ 27.200,00	€ 27.200,00
Circulaire economie 	€ 68.000,00	€ 118.000,00	€ 68.000,00	€ 68.000,00
Ruimtegebruik 	€ 68.000,00	€ 68.000,00	€ 68.000,00	€ 68.000,00
Voorbeeldige gemeente 	€ 27.200,00	€ 27.200,00	€ 27.200,00	€ 27.200,00
Management	€ 68.000,00	€ 68.000,00	€ 68.000,00	€ 68.000,00
Regionale taken	€ 81.600,00	€ 81.600,00	€ 81.600,00	€ 81.600,00
Totaal	€ 855.800,00	€ 860.800,00	€ 742.800,00	€ 742.800,00

BIJLAGEN

BIJLAGE A – UITWERKING KWANTITATIEVE DOELSTELLINGEN ENERGIETRANSITIE (conform routekaart)

ENERGIEDRAGERS	DORDRECHT PJ ¹⁾	DORDRECHT % ²⁾	EXTRAPOLATIE 2014-2018 ³⁾	DOELSTELLING	RAMING RESULTAAT A.H.V. OPGAVENPLAN ⁴⁾	DOELSTELLING / RESULTAAT OPGAVENPLAN ^{5),6)}
Transportbrandstoffen	8,2 PJ	49%	Min 0,82 PJ	Aantal schone vervoersmiddelen ⁷⁾ Aandeel schone voertuigen Koploperpositie publieke laadinfra	Bepalen Bepalen Pioniersproject	Bepalen (-1% is al veel)
Oliederivaten	1,7 PJ	10%	0,17 PJ	Bedrijven met circulair profiel door biobased	0 (pioniersfase)	0% (pioniersfase)
Aardgas gebouwen	2,7 PJ	16%	0,27 PJ	Warmtenet Woningen (10% woningen 10% zuiniger) Energiebesparing (100) bedrijven	0,15 PJ 0,02 PJ 0,02 PJ	-7%
Aardgas industrieel	2,5 PJ	15%	0,25 PJ		Marginaal	0% (grotendeels niet beïnvloedbaar)
Elektriciteit	1,7 PJ	10%	0,17 PJ	Wind Zonneweide (1000 m ²) Woningen (10% woningen 10% zuiniger) Energiebesparing (100) bedrijven Smart Grid	0,06 / 0,1 PJ 0,004 PJ 0,006 PJ 0,01 PJ Pioniersproject ⁸⁾	-5%
Totaal	16,8 PJ	100% 16,8 PJ	1,68 PJ (10% van 16,8 PJ)			

1) 1 PJ is 10¹⁵ joules.

2) In de Drechtsteden: 33% transportbrandstoffen, 28% oliederivaten, 17% aardgas gebouwen, 13% aardgas industrieel, 9% elektriciteit.

3) De energietransitie gaat over de periode 2009-2050. De evenredige doelstelling voor de periode 2014-2018 is 10%.

4) Indicatief. Eventueel extern laten narekenen.

5) In de vorige collegeperiode(n) is de basis gelegd voor het warmtenet en wind. Om dubbel telling te voorkomen kunnen de ambities van het vorige college niet zomaar worden opgeteld bij deze ambities.

6) De opgenomen percentages zijn het relatieve effect, als gevolg van de activiteiten van gemeente en partners. Daarnaast hebben autonome ontwikkelingen effect op het absolute resultaat.

7) Schone voertuigen zijn pas energieneutraal als de elektriciteit of andere brandstof ook duurzaam is opgewekt.

8) Smart Grids zijn een randvoorwaarde voor de energietransitie.